

En relevant kyrka?

11 APRIL 2012

FÖRORD

Är kyrkan relevant och i så fall på vilket sätt? Vilka förväntningar och förhoppningar har enskilda på kyrkans roll i samhället och det egna livet? Har de ens några förväntningar och tror de att kyrkan har någon roll att spela? Och vad är det som färgat människors bild av kyrkor och församlingar? Kort sagt, vad kan kyrkan göra för att bli mer relevant och trovärdig i dagens samhälle och i människors liv?

Det var några av de frågeställningar som de tre samfunden Svenska Missionskyrkan, Svenska Baptistsamfundet och Metodistkyrkan i Sverige ställde sig under arbetet med att bilda en ny kyrka.

För att besvara frågorna genomförde Kairos Future på uppdrag av de tre samfunden i början av 2012 en enkätundersökning bland ett urval av svenskar i olika åldrar. Undersökningen genomfördes i två vågor. Först genomfördes en serie intervjuer med öppna frågor kring trovärdighet. Resultaten bildade underlag för en fördjupad kvantitativ undersökning bland 1000 svenskar.

I denna rapport presenteras några av de mest centrala resultaten.

ATT GÖRA GOTT ÄR RELEVANT

Är kyrkan relevant? Det korta och omedelbara svaret på den frågan är ja. På frågan vad kristna kyrkor och församlingar borde göra för att bli mer relevanta i dagens samhälle är det bara 8 % som säger att de inget kan göra. Resten anser att det i varje fall finns något som kan göra dem relevanta. Det de flesta i första hand då tänker på är att kyrkan borde göra mer för att hjälpa utsatta människor och fokusera på själavård och andligt stöd. Runt hälften av de tillfrågade ser det som viktiga uppgifter (Figur 1).

Undersökningen visar också att det är just denna typ av oegennyttigt arbete som är det som starkast förknippas med organisationer som uppfattas som särskilt trovärdiga, såsom Läkare utan gränser och Bris som i undersökningen ses som särskilt trovärdiga av 65 respektive 52 % av de svarande.

Mer anmärkningsvärt än att människor knyter hjälp till utsatta till relevans är kanske att nästan lika många, runt 40 % av de svarande, anser att gudstjänster är en väg till ökad relevans, trots att relativt få själva deltar i en gudstjänst mer regelbundet. 74% av respondenterna gör det mer sällan än en gång per år.

Figur 1. "Vad tycker du att svenska kyrkor och församlingar bör ägna sig åt för att fylla en relevant funktion i dagens samhälle?" Flera svarsalternativ möjliga.

ENGAGEMANG I HANDLING MEN INTE SOM POLITIK

Uppfattningen om att kyrkor och församlingar borde engagera sig mer i samhället återkommer på olika sätt i undersökningen. 70 % av svenskarna instämmer i påståendet att "kyrkor och församlingar borde jobba mer ute i samhället" och 60 % anser att de "borde ägna sig mer åt att ge stöd inom t ex äldreomsorgen". Däremot anser relativt få (23%) att de "borde blir mer aktiva i den politiska debatten".

På frågan om vilka kyrkor och församlingar borde samarbeta med anser svenskarna att det i första hand borde vara äldreboende (60%), sjukhus (50%) och socialtjänst (45%), följt av biståndsorganisationer (43%) och ungdomsgårdar (40%) (Figur 2). Även andra kristna organisationer (36%), invandrarorganisationer (5%) och företrädare för andra trosriktningar (32%) ses som viktiga samarbetspartners. Betydligt färre ser arbetslivet eller politiska organisationer och ungdomsförbund som naturliga samarbetspartners.

Figur 2. "Vilka organisationer bör svenska kyrkor och församlingar i Sverige samarbeta mer med?" Flera svarsalternativ möjliga.

Figur 3. Ordmoln baserat på den öppna frågan "Vad anser du att kyrkor och samfund framförallt bör inrikta sin verksamhet på, för att de ska fylla en relevant funktion i dagens samhälle?"

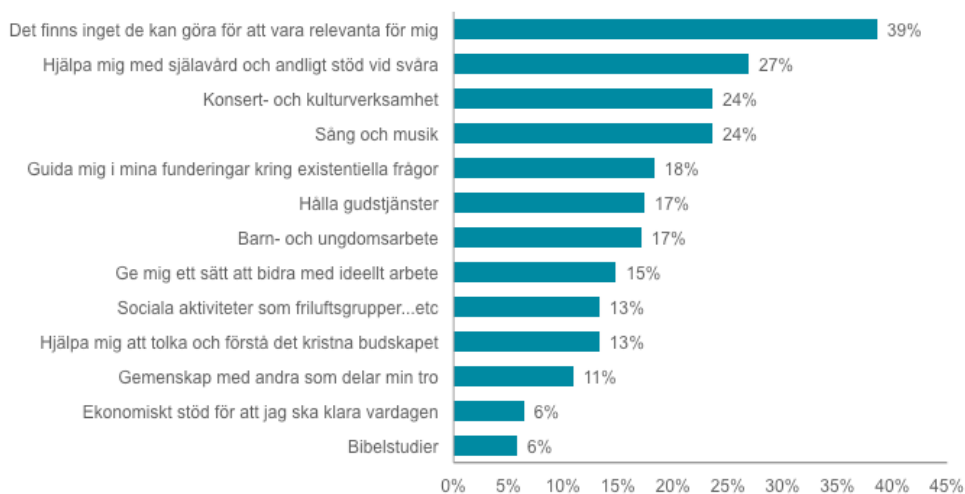
KULTUR OCH ANDLIGT STÖD GER PERSONLIG RELEVANS

Nästan alla svenskar ser att kyrkor och samfund har en funktion att fylla i samhället. Men hur relevant är kyrkan för människor personligen? Har den någon roll att fylla där, och i så fall vilken?

Även här är det en klar majoritet, 61 %, som ser att kyrkor och församlingar i någon form kan vara relevanta i det egna livet. 39% säger dock att det inte finns något som de kan göra för att bli relevanta (Figur 4).

Utöver konsert- och kulturverksamhet (24%) och sång och musik (24%) är det ”själavård och andligt stöd i svåra perioder i livet” (27%) och mer allmän guidning i existentiella frågor (18%) som anges av flest personer som viktiga områden för att öka kyrkans relevans för enskilda. Gudstjänster och barn- och ungdomsarbete intresserar färre (17%), ungefär lika många som säger att kyrkor och församlingar kan hjälpa ”mig att tolka och förstå det kristna budskapet” (13%).

Det är inte heller enbart bland dem som säger sig tro på en personlig gud som anser att kyrkorna kan fylla en relevant funktion personligen. Bland dem som säger att de inte är troende, ungefär hälften av respondenterna, är det fortfarande 46 % som säger att det finns saker kyrkan kan göra för att fylla en funktion personligen. Bland dem som säger sig tro på en högre makt, men ej en personlig gud (27% av respondenterna), är det 67 % som ser att kyrkan har en funktion att fylla. Här ser nära hälften (46%) ”själavård och andligt stöd i svåra perioder i livet” som ett sådant område.

Figur 4. "Vad bör svenska kyrkor och församlingar ägna sig åt för att fylla en relevant funktion för dig personligen?" Flera svarsalternativ möjliga.

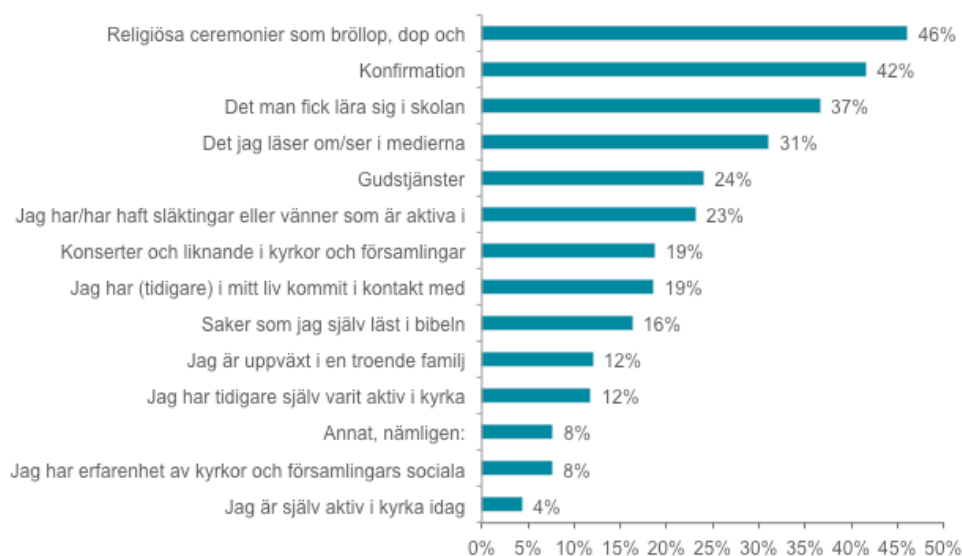
MEDIA GER EN NEGATIV BILD AV KYRKAN

Vad är det då som format och formar bilden av kyrkan? Och vad påverkar positivt respektive negativt? På den direkta frågan vad man uppfattar format bilden av kyrka och församlingar svarar svenskarna att det i första hand är direkta kontakter vid högtider och förrättningar som bröllop, dop, begravning och den egna konfirmerationen (Figur 5). Även skolan spelar en stor roll.

Ceremonier och förrättningar påverkar också i första hand bilden i en positiv riktning. Konfirmationen lyfts av många i de öppna svaren fram direkt som det som framför allt påverkat bilden positivt. 82 % ser att konfirmationen påverkat bilden positivt medan 18 % anser att den påverkat bilden av kyrkan negativt. Även uppväxt i en troende familj, tidigare engagemang i kyrkor och församlingar och aktiva släktingar och vänner har i första hand positiv påverkan och har också mycket stark koppling till en tro på en personlig gud.

Det omvända gäller dock media som uppfattas som den fjärde viktigaste påverkansfaktorn. Medias påverkan är dock nästan enbart negativ. Hela 80 procent av svenskarna anser att media påverkar deras bild av kyrkor och församlingar i negativ riktning. Endast 20 % anser att medierna påverkar bilden positivt, och en mycket stor del av dessa är församlingsaktiva.

Det område där skillnaderna är starkast mellan de med en tro på en personlig gud och de som ser sig som icke-troende är synen på bibeln. Bland troende är synen på bibeln nästan uteslutande positiv och det man själv läst i bibeln har nästan uteslutande påverkat synen på kyrkor och församlingar positivt. Bland icke-troende är bilden den rakt motsatta.

Figur 5. "Vad är det i första hand som formar/format din bild av kristna kyrkor och församlingar i Sverige?" Flera svarsalternativ möjliga.

OM UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen genomfördes under februari 2012 och respondenterna rekryterades via en webbpanel. I kvalitativ förundersökning i december 2011 ställdes en serie öppna frågor till 125 respondenter. Syftet med detta var att fånga spontana uppfattningar om trovärdighet, relevans och erfarenhet av kyrkor och församlingar. Dessa svar bildade sedan ett underlag när svarsalternativ formulerades till den större undersökningen där 1000 personer i åldrarna 18-75 från alla delar av landet undersöktes.

För ytterligare information, kontakta Mats Lindgren, Kairos Future, 08-545 225 00.

OM KAIROS FUTURE

Kairos Future är ett internationellt konsult- och analysföretag som hjälper företag och organisationer att förstå och forma sin framtid. Genom trend- och omvärldsanalys, innovation och strategi, ger vi våra kunder de stora sammanhangen. Kairos Future grundades 1993, vårt huvudkontor finns i Stockholm och vi har representanter i New York, Peking, Barcelona och Köpenhamn samt samarbetspartners över hela världen.

För mer information, besök vår hemsida www.kairosfuture.com eller kontakta oss:

Kairos Future
 Vasagatan 40
 Box 804
 101 36 STOCKHOLM
 Tel: 08-545 225 00
info@kairosfuture.com